

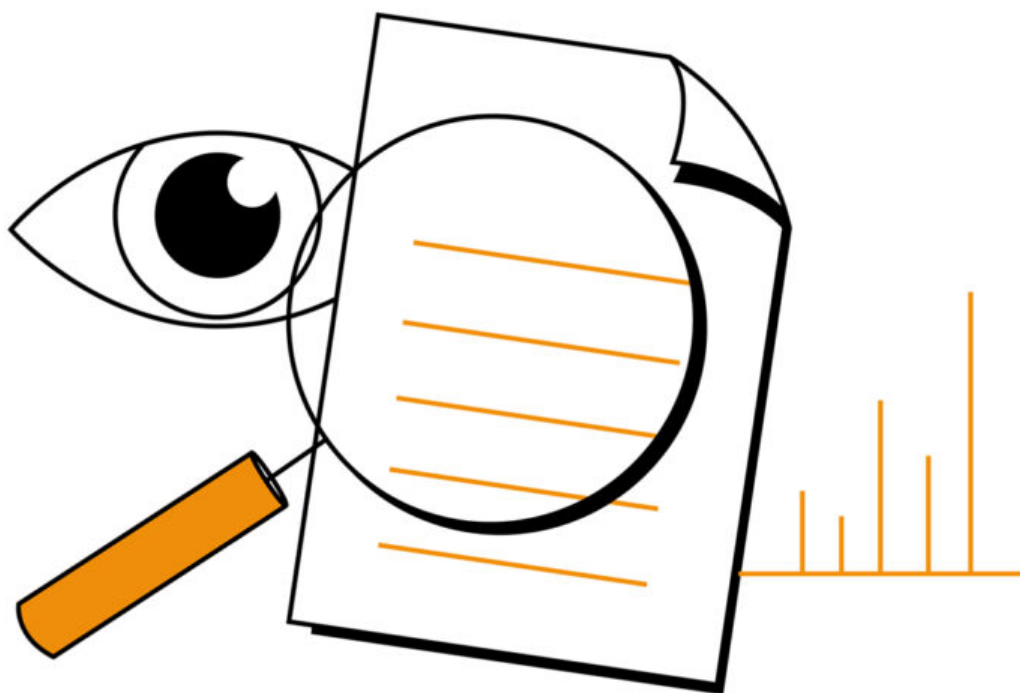
Vold i Danmark: Ikke-vestliges vold går i høj grad ud over andre ikke-vestlige borgere

VIDENSOVERBLIK

MARTS 2026

✓ EKSTERNT BEDØMT

Personer med ikke-vestlig baggrund er overrepræsenteret blandt voldsdømte i Danmark. Men selvom størstedelen af voldsdømmene til gruppen er for vold mod etnisk danske ofre, kunne vi faktisk have forventet endnu flere af sådanne sager, når man tager højde for gruppernes størrelse. Omvendt er der langt flere sager end man statistisk ville forvente, hvor både voldsudøver og offer har ikke-vestlig baggrund.

Lars Højsgaard Andersen, forskningsprofessor, ROCKWOOL Fonden og Torben Tranæs, forskningsdirektør og professor, VIVE

Hovedkonklusioner:

- Størstedelen af voldsdomme til personer med ikke-vestlig baggrund omhandler vold begået mod etniske danskere.
- Men selvom personer med ikke-vestlig baggrund er overrepræsenterede i voldsstatistikkerne, er det ikke ensbetydende med, at gruppen opsøger etnisk danske ofre.
- Når man tager forskelle i gruppernes kriminalitetsniveau og størrelse i betragtning, peger tallene derimod på, at vold statistisk set er mere udbredt mellem personer med ikke-vestlig baggrund.
- Det samme, men i mindre omfang, gør sig gældende for etniske danskere. Vold på tværs af grupperne forekommer derimod langt sjældnere end man statistisk ville forvente.

Personer med ikke-vestlig baggrund er mere overrepræsenteret som voldsudøvere end som ofre for vold i Danmark. Et antal etnisk danske ofre ville således formentlig ikke have været ofre, hvis der ikke var indvandring til Danmark. Denne ubalance kan føre til en implicit antagelse om, at personer med ikke-vestlig baggrund ligefrem udvælger ofre, der er etniske danskere.

Men fordi grupperne af ikke-vestlige personer og etniske danskere er meget forskellige i størrelse, kan dette faktisk ikke direkte konkluderes. Tvært imod tyder tallene på, at voldsmænd næppe skeler til etnicitet. Og tager man højde for gruppernes størrelse, er det inden for grupperne af ikke-vestlige selv, at der ligger langt flere sager end forventet statistisk.

Det viser en ny undersøgelse af forskningsprofessor Lars Højsgaard Andersen, ROCKWOOL Fonden, og forskningsdirektør og professor Torben Tranæs, VIVE.

Der findes en omfattende mængde af forskning, der konkluderer en etnisk overrepræsentation i kriminalitet. Som noget nyt ser studiet her på offersiden, og på hvad forskelle på gruppernes størrelse betyder for fordelingen af voldssager i samfundet.

Forskerne har set på registerdata fra samtlige godt 63.000 voldssager, der har ledt til en dom, i perioden 2001-2022. Her har de opdelt gerningspersoner og ofre efter etnisk herkomst, og fokuseret på sager, hvor gerningspersonen var mellem 15 til 45 år, fordi for store aldersforskelle i majoritets- og minoritetsgruppen ellers kunne skævvride resultaterne substantielt.

Højere voldsrate blandt ikke-vestlige

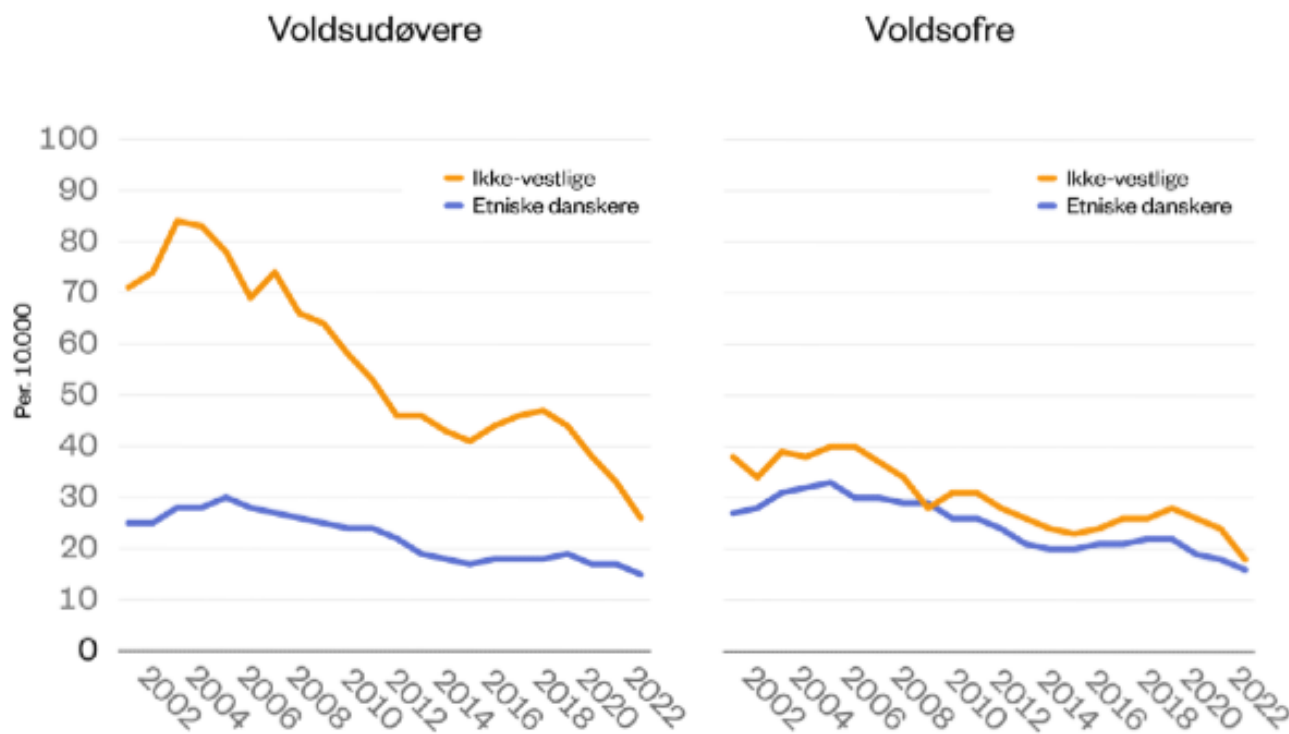
Personer fra ikke-vestlige lande har en højere voldsdomsrate end etniske danskere. I 2001 var der næsten 70 gerningspersoner per 10.000 personer fra minoritetsbaggrunde. Samme år var tallet for etniske danskere mindre end 30 per 10.000 personer fra Danmark.

Frem til 2022 faldt voldsraten for begge grupper, hvilket passer med udviklingen inden for generel kriminalitet i Danmark, som også faldt.

I 2022 var raten for voldsdomme dog stadig næsten dobbelt så høj blandt personer med ikke-vestlig baggrund sammenlignet med etniske danskere.

Når man ser på raten for voldsofre, er tallene for personer med ikke-vestlig baggrund og etniske danskere langt tættere på hinanden. Raten blandt ofre er for begge grupper faldet til omkring 20 per 10.000 i 2022.

Figur 1

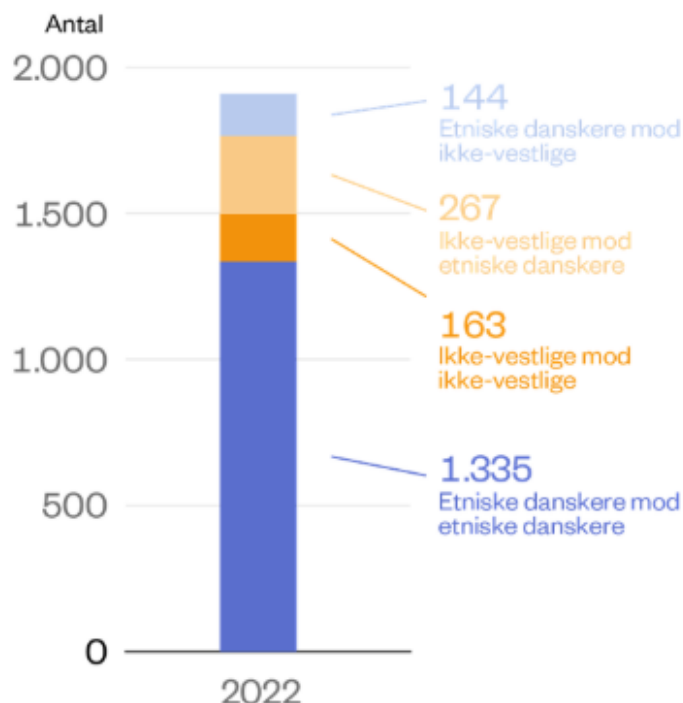
Det meste vold i Danmark involverer etniske danskere

Selvom voldsraten blandt personer med ikke-vestlig baggrund er høj, som nævnt ovenfor, bliver langt de fleste tilfælde af vold som fører til dom i Danmark begået af etniske danskere mod etniske danskere – omkring 7 procent (figur 2).

Det skyldes, at etniske danskere udgør langt størstedelen af befolkningen.

Figur 2

Hvem begår vold mod hvem?

De resterende 30 procent af voldssagerne, som altså alle involverer en person med ikke-vestlig baggrund, fordeler sig som følger: I halvdelen af tilfældene udsættes en person med etnisk dansk baggrund for vold begået af en person med ikke-vestlig baggrund, i 1 ud af 4 tilfælde er der tale om vold mellem to personer med ikke-vestlig baggrund, og i de sidste 1 ud af 4 tilfælde optræder en person med ikke-vestlig baggrund som offer for vold begået af en etnisk dansker.

Statistik set mest vold internt blandt personer med ikke-vestlig baggrund

Det er altså især etniske danskere, der rammes af den vold som personer med ikke-vestlig baggrund begår. Men studiet viser, at det ikke hermed kan konkluderes, at personer med ikke-vestlig baggrund målretter deres vold mod etniske danskere – eller omvendt.

For at komme til denne konklusion udregner forskerne det antal sager med kombinationerne af herkomst, som man ville forvente at se, hvis gerningspersoner vælger deres ofre tilfældigt, altså helt uden at skele til ofrets etnicitet. Disse forventede antal afspejler forskelle på gruppernes størrelse og forskelle på deres voldsrater.

Herefter sammenholdes de faktisk observerede tal med denne statistiske forventning.

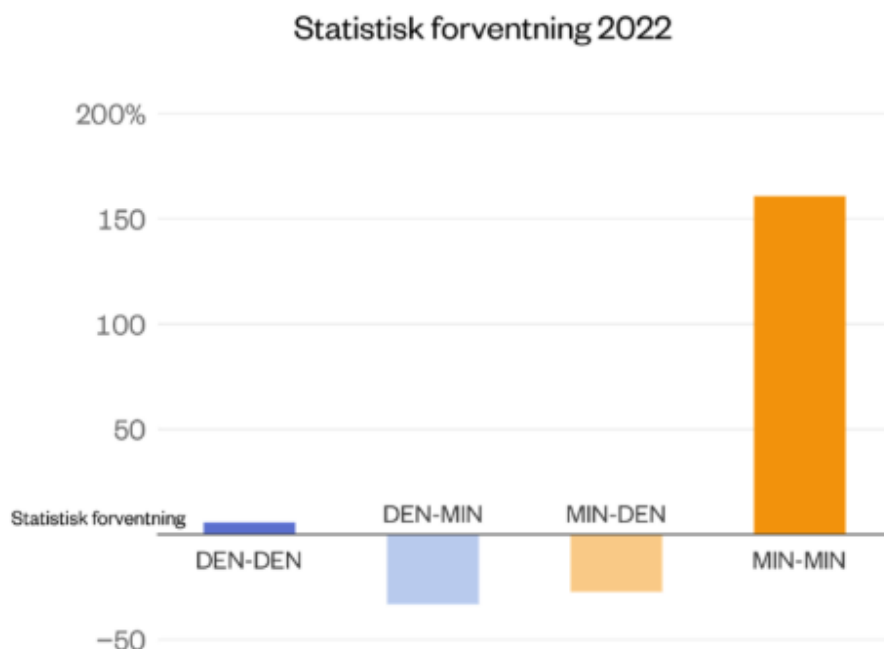
Resultaterne, som ses i figur 3, viser, at når man på denne måde tager højde for gruppernes størrelser, forekommer der helt klart flere sager end statistisk forventet, når både offer og gerningsperson har ikke-vestlig baggrund.

I 2022 var der fx en statistisk forventning om, at der ville være 63 sager med en ikke-vestlig gerningsperson og et ikke-vestligt offer. I virkeligheden var der det år i alt 163 sådanne sager. Samme år var der en statistisk forventning om, at der ville være 367 sager med en gerningsperson af ikke-vestlig herkomst og et etnisk dansk offer. I virkeligheden var der 267 sådanne sager, altså markant færre end forventet,

Omvendt var forventningen 215 sager med etnisk dansk gerningsperson og et ikke-vestligt offer, hvor der i virkeligheden var 144 sager – det er altså heller ikke sådan, at etniske danske voldsudøvere udser sig ofre med etniske minoritetsbaggrund i højere grad end den statistiske forventning. Tvært imod er der i virkeligheden også lidt flere sager mellem etniske danskere end man ville forvente statistisk.

Sagt på en anden måde: når man tager forskelle i gruppernes kriminalitetsniveau og størrelse i betragtning, peger det på, at vold i mellem ikke-vestlige er langt mere udbredt end statistisk forventet. Det samme gør sig gældende for vold mellem etniske danskere, om end forskellen på virkeligheden og den statistiske forventning her er noget mindre. De voldsdomme, hvor voldsudøver og offer ikke har samme etniske baggrund, forekommer imidlertid i meget lavere grad end forventet statistisk ud fra gruppernes størrelse og voldsrate.

Figur 3

Fakta om studiet:

“Crime Exchange: Metrics to Evaluate Group Sizes, Victimization Rates, and Rates of Violent Crime Conviction”.

Resultaterne kan ikke bære kausal fortolkning. Der er tale om sammenhænge der beskriver hvordan voldssager er fordelt i samfundet efter offer og gerningspersons etniske baggrund.

Analysen ser alene på anmeldte og opklarede voldssager. De mange sager som aldrig når politiets søgelys eller som ikke opklares, er således ikke talt med. En rapport på baggrund af offerundersøgelserne viste i 2014 at lige omkring halvdelen af personer, der har været udsat for en eller anden form for vold inden for de seneste 12 måneder, har anmeldt det til politiet – 22 procent af ikke-anmeldelserne skyldes at offer vurderede at volden ikke var alvorlig nok til en anmeldelse.

Dernæst er det vigtigt at understrege, at analysen beror på en antagelse om, at der er ens anmeldelsestilbøjelighed i voldssager uanset etnisk baggrund på gerningsperson og offer – ligesom der skal være ens opklaringsprocent uanset etnisk baggrund på gerningsperson og offer.

Forskerne bag studiet:

Lars Højsgaard Andersen, forskningsprofessor, ROCKWOOL Fonden

Torben Tranæs, forskningsdirektør og professor, VIVE

Relevante medarbejdere

Lars Højsgaard Andersen

Forskningsprofessor og
chef for forskning i marginaliserede
grupper

lha@rff.dk

+45 61 66 63 78

FAMILIE OG SOCIALE FORHOLD

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden (ISSN 1396-1217) udgives for at informere offentligheden om resultaterne af den løbende forskning.

Vidensoverblikket er ikke ophavsretligt beskyttet og må frit citeres eller kopieres med fornøden kildeangivelse.

Du kan se andre udgivelser på:

<https://www.rockwoolfonden.dk/udgivelser>